

Scenariusz lekcji – Jazzorganizatorzy

Czas trwania: 90 min (lub 2 x 45).

Cel: Przybliżenie uczestnikom zajęć najważniejszych postaci, które organizowały polskie życie jazzowe.

Wstęp

Pytania: Kto to jest organizator? Jaka jest jego rola w tworzeniu muzyki? Czy możliwa jest kultura muzyczna bez organizatorów? Dlaczego warto poznać postaci, które wpływały na życie jazzowej Polski? Czy znają może jakieś nazwiska organizatorów? Zapewne nie: wtedy to wykorzystać i powiedzieć, że czas im przyjrzeć się bliżej, bo to, jaki jest polski jazz w ogromnej mierze zależało właśnie od nich.

Józef Balcerak

Należy skupić się na przedwojennym okresie: na marzeniach o jazzowym piśmie i ich spełnieniu.

Trzeba podkreślić unikatowy charakter pisma „Jazz” – prawdziwego okna na świat, pisma o muzyce, ale jednocześnie przekazującego wartości, których głoszenie nie było w Polsce możliwe (wolność wypowiedzi, demokracja, swoboda artystyczna, niepokorność.)

Pytania: 1) Dlaczego ludzie chętnie czytali o jazzie? (Jazz jako ulubiona muzyka, jazz jako ciekawostka, jazz jako możliwość poznania języka angielskiego, jazz jako kontakt z amerykańskimi wartościami z zachodnią kulturą, która była bardzo pociągająca – a w Polsce była zakazana). Na czym polega główna zasługa Józefa Balceraka? (Stworzył pismo, które przez szereg lat było głównym źródłem informacji o jazzie nie tylko dla Polaków, ale także dla mieszkańców innych państw z Bloku Wschodniego).

Leopold Tyrmand

Dziennikarz i pisarz: nie muzykolog, nie muzyk - trzeba to podkreślić, przywołać dzieła Tyrmanda, np. fragment *Złego*, któregoś z opowiadań, recenzji. A jednocześnie – wielki znawca jazzu. Skąd wiedza Tyrmanda? Podkreślić jego kontakty z zagranicą gdzie jazzu było więcej niż w Polsce (przed wojną), podkreślić jego osłuchanie.

W latach 40. i 50. słuchanie jazzu było czymś w rodzaju niezgody na komunistyczną rzeczywistość.

Muzyka ta, oprócz tego, że była taneczna, rytmiczna, po prostu mogła się podobać, symbolizowała

FUNDACJA WSPÓŁPRACY
POLSKO-NIEMIECKIEJ
STIFTUNG
FÜR DEUTSCH-POLNISCHE
ZUSAMMENARBEIT

OSRODEK
ROZWOJU
EDUKACJI

„sen o Ameryce”, symbolizowała wolność, swobodę. Dlatego też Tyrmand tak bardzo zaangażował się w promocję jazzu: by się sprzeciwić otaczającej rzeczywistości.

Pytania: Czy trzeba być muzykiem by organizować koncerty jazzowe? Czy trzeba coś wiedzieć o muzyce, którą się organizuje? Na czym polegała rola Tyrmanda (wiedza, referaty, zapowiadanie koncertów, autorytet, kontakty, „głośne” nazwisko).

Roman Waschko

Warto skoncentrować się na roli Waschki w kolejnych stopniach organizacji polskich klubów jazzowych. A także na *Przewodniku Iskier: muzyka jazzowa i rozrywkowa* – książce niezwykle kompetentnej, jedynej w swoim rodzaju, wciąż aktualnej.

Pytania: Dlaczego osobiste kontakty były istotne w czasach PRL? (Zakazy, ograniczenia, brak zgody – to wszystko można było ominąć, jeśli się znało kogoś, kto mógł wyrazić pozytywną decyzję). Co dawały polskim artystom wyjazdy za zachodnią granicę, które umożliwiały im działalność Romana Waschki?

Zofia Komeda-Trzcińska

Zofia Komeda, jako żona wybitnego muzyka, która jednocześnie była jego menadżerem. Podkreślić jej działania na polu jazzowej organizacji – przed i po poznaniu Komedy. Szczególnie zaakcentować rolę, jaką pełniła Zofia Komeda po śmierci męża – opieka nad spuścizną (płyty i koncerty).

Pytania: Dlaczego to Zofia Komeda zajęła się spuścizną Krzysztofa Komedy? (Żona i manager, emocjonalnie związana, zależało jej na zachowaniu spuścizny, miała do niej dostęp). Dlaczego tak ważna jest opieka nad twórczością zmarłych muzyków? (Niewydane szkice, nagrania próbne, nagrania z koncertów, dokumentacja nagrań, notatki objaśniające niuanse wykonawcze – wszystko to jest bardzo cenne dla pamięci o artystach).

Jan Byrczek

Muzyk, który nie mógł kontynuować gry (problemy z ręką). Dla jednych – tragedia. Dla Jana Byrczka okazja, by związać się z jazzem nie jako muzyk, a jako organizator. Z taką pasją, z jaką grał muzykę – współtworzył PSJ – oraz Jazz Forum. W przypadku Byrczka warto skoncentrować się na jego międzynarodowej działalności. Podkreślić, że w czasach komunistycznych, gdzie wielu rzeczy w Polsce nie można było zrobić, gdzie wielu rzeczy brakowało – to tu, dzięki temu organizatorowi, miała siedziba międzynarodowa organizacja!

Pytania: Dlaczego rola Jana Byrczka dla polskiego jazzu jest taka ważna? (otwarcie na świat, kontakty z zagranicznymi wykonawcami, stworzenie pisma „Jazz Forum”)

Podkreślić wstępny etap kariery Cejrowskiego – młody chłopak pełen zapału robi konkurs, który staje się ogólnopolską sensacją i otwiera mu drogę do dalszej kariery. Następnie – warto wyliczyć wszystkie jego osiągnięcia, bo było ich niemało!

Pytania: Ile lat trzeba mieć, żeby się zająć organizowaniem życia muzycznego? Odpowiedź - można się nim zajmować już od szkoły! Można robić gazetki, prowadzić bloga, organizować spotkania, na których się słucha płyt jazzowych – pomysłów jest wiele, a przykład Stanisława Cejrowskiego pokazuje, że warto je realizować, dla własnej przyjemności. Kto wie, może będzie to droga do kariery?

